

УСАМЉЕНИЧКА ЖУРКА

I

Мајкл је седео у својој спаваћој соби, слушајући *Голдбергове варијације*, али знао је да му је ум другде, на месту утехе и заборави.

Излази, иде до бара за једног човека где је једини гост бармен који даје барменске савете свом једином госту који игнорише бармена јер није баш толико глуп да прихвати савет од самог себе, чак и када је обучен као замишљени бармен у замишљеном бару у замишљеној причи коју нико никад неће написати, али ове речи су помешане са сваким милилитром сингл малт вискија јер он не жели да бармен сазна да је пијанац, а диверзантска тактика скупих укуса превари већину људи заслепљених високим сјајем боје на астон мартину и речима „осамнаест година стар“ на флаши или изводу из матичне књиге рођених. „Стварно, човече, да ли си толико очајан да желиш да будеш вечно млад?“

Млада жена која је с тобом углавном из похлепе у улози твоје супруге с тобом је из сажаљења, а твој уредник, још један замишљени лик ове реченице, одбија да исправи интерпункцију или *тармајкику*, а нема ни свештеника у овој причи, који би ти исправио морална начела.

Сипајте још једну, молим вас бармену, и овог пута не заборавите да наспете мало више него што је потребно јер довољно је увек премало; бармен климне себи у браду и зналачки сипа и сипа, а старац гост/бармен/писац/уредник/недостајући свештеник га слуша како излива своје срце у жустри јесењи ветар због којег дрвеће звучи осветљубиво у ноћи.

*Brachianas Brasileiras*¹ од Вила-Лобоса узима Мајклову руку и они корачају касно-ноћним улицама Рија. Парни мотор скупе Хеиторове кубанске цигаре у пријатељском пућкању обликује паперјасте анђелчиће који лагано ишчезавају.

Хеитор показује на зграду која је угостила трупу националне опере:

„Јесам ли ти рекао, најдражи пријатељу, да сам једном свирао виолончело тамо? Чак сам се једном, будаласто, опробао у Великој опери и то је била велика грешка!“

Насмејао се и пућнуо на своју *јурка блек грајон*: „У то време нисам могао ни да замислим оваква задовољства, али слава и богатство носе одређене... предности.“

Станка која је претходила речи *јредности* упућивала је на хедонистичка разбојништва, о којима кавалери нису радо размењивали детаље.

¹ Низ од девет свита бразилског композитора Хејтора Вила-Лобоса (1887–1959), чувеног бразилског композитора и диригента, написан за различите комбинације инструмената и вокала, у периоду између 1930. и 1945. (Прим. *прев.*)

Музика се још није била завршила, али порив за пићем уселио се у Мајклову *гушу*, *ѿогсвесѿи*, *самозадовољсѿиво* и *ескаѿизам* или, како је напола мислио и напола осећао, можда брачну заједницу све четворо.

Не-Свето Четворство.

Добра игра речима, пристојан сингл малт и бити домаћин замишљеним пријатељима: постоји ли бољи начин да се проведе вече? Сутра увече позвао би свог старог ортака – Јохана Себија Баха, који је увек био за добар провод и, сем тога, Мајкл је веровао да Хеитор и Јохан имају много заједничких тема за разговор. „Али, можда ће мене избацити из свог друштва јер нисам, је л', на њиховом нивоу“, Мајкл се насмејао наглас, не довољно гласно да би пробудио своју супругу која је спавала у суседној соби, али довољно гласно да пробуди све психијатре у околини, био је убеђен.

Мајклова рука упутила се ка флаши ирског вискија *ѿејмисон* – увек је мудро држати боцу разбојницу која ће сведочити о томе колико је неко заиста попио. За лажи су потребне усредсређеност и темељно планирање у животу посвећеног пијанца. Скривање од других може бити захтевно, али још је тежи монашки завет самоодрицања.

Рука му је кренула ка флаши и повукла се и баш кад је неодлучност достигла прави вибрирајући крешендо, ушетао је стари Отац Џојс,² језуит, пијанац, човек с одором, човек моралних апсолута које је проповедао, али којих се није придржавао. Добар човек за смутна времена, човек који ужива у чашици и, уколико је веровати гласинама о замишљеном свештенику које су кружиле у Мајкловој глави, тај старији човек био је одговоран и за више од повременог уживања у чашици, али детаљи таквих моралних кривудања били су шкакљиви и Мајкл је радије ћутао о њима.

„Уколико баш морате да имате пријатеље, потребни су вам наочњаци и пристојан сингл малт стар бар десет година.“ Ко је то рекао? Ох, беше то стари Отац Џојс, човек који је увек говорио праву ствар у право време. Права званица за било коју забаву; Мајкл га је позвао на следећу забаву, на коју је позвао и Јохана и Хеитора.

„Ох, био бих почаствован да упознам тог старог протестанта никоговића и тог аргентинског плесача.“

„Био је Бразилац, Оче.“

„Немој бити ситничар, Мајки, мој дечаче; Бразилац, Аргентинац: сви смо исти у слепим божјим очима.“

Цинизам Оца Џојса био је освежавајући.

Мајкл је трепнуо неколико пута и напустио Оз, вративши се у Глазгов, спреман да се следећег дана пробуди без сећања на све своје ноћашње пријатеље. Али они ће се њега сећати, био је сигуран, а то је једино важно, после свега што је речено и неучињено.

² У Мајкловој глави римокатоличанство и Џејмс Џојс су спојени у једно јер Мајкл има урођено поштовање према речима, умешан је у игру речи, односно речи су његов Бог, а епифанија је суштински битан лајтмотив Џојсовог стваралаштва. Тако Џојс на неки начин за њега постаје Божји пророк или Божји син. Отац Џојс је врста лингвистичког религиозног свештеника речи (његов *Уликс* или *Финејаново бдење* су свете тајне – сакраменти). Бог речи има свог Исуса у лику Џејмса Џојса, тако да римокатоличанство, које је Мајклова религијска подлога и његова књижевна реч су удружене у лику Оца Џојса; религија и књижевност су нераздвојне. (*Прим. ауѿи*.)

II

Мајкл је седео за лаптопом и гуглао: „Шта је чињеница?“

Сивар за коју се зна или је доказано да је истиница.

„Најпознатија чињеница о жежевима је да имају буве.“

На његовом лицу, док је зурио у даљину попут некога коме су јавили вест о прераној смрти његове драге, богате тетке, била је видљива мисао о коначној несврховитости и бесмислености живота, која је била предјело вечерашње забаве и можда будућег наслеђеног богатства – бог да јој душу прости. Заиста се надао да ће му доћи гости и да ће се, уколико дођу, сви међусобно лепо слагати. У том тренутку Мајклов мобилни телефон је завибрирао у џепу. „Неће моћи да дође, господин Вила-Лобос је у психо фази вечерас, чујемо се.“ Па добро, нема везе, мислио је. Ј. Себ ће доћи, гдин *Baroque'n'Roll* лично. Отац Џојс је једном рекао: „Ах, да, он је видео светлост, преобравивши се у римокатолика. Али он је још увек јебени протестант у Божјим очима, мада можда не и у Божјим ушима, претпостављам.“

Мајкл је заклопио лаптоп. Отишао је до бара, који је у ствари био мали, интимни штанд смештен на сицилијанској плажи. Бармен му је деловао познато, али Мајкл се није усуђивао ништа да каже, јер се плашио да је стварност можда увек мало превише обојена тачком гледишта посматрача.

„Где је Серђо вечерас?“

„Немам појма, господине, газда је газда, знате.“

„Ја ћу оно моје уобичајено, мада, ако ти се рука оклизне и будеш сипао мало више, обојица ћемо имати користи од тога.“

Бармен се насмешио: „У *Пајџајо* мере су увек великодушне, сињоре.“

„Дакле, газда је газда је газда... Је ли то нека фраза Коза ностре?“

„Не, господине, само бесмислена таутологија. Један веома велики лагавулин за вас, господине.“

Мајкл је сео за сто. Био је једини посетилац тог бара. Да ли људи познају општепознате чињенице о жежевима? Уз претпоставку да знају ишта, ипак не би помислио да већина зна да жејеви имају буве, истовремено примећујући да није ни спровео опсежно истраживање у области хијерархије чињеница о жежевима које знају људи и жене на свим местима на којима је био. Лагавулин, мишићави сингл малт виски, као да је говорио: „Јебе ми се, ако ти се не свиђа мој укус, одјеби.“ Компромитујући глас Аилеја³, у Шкотској. Острво баш као Сицилија, осим што ни по чему другом не личе. Колико људи уопште зна ишта о жежевима, и зашто је писац одговора за претрагу на Гуглу уопште изабрао жејеве као пример чињенице? При том не одговоривши на питање: шта је чињеница?

Из безазленог сањарења прекинуо га је ударац по рамену.

„Мајкле, како си у ово пријатно вече, младићу?“ Био је то Ј-Себ. „Добро изгледаш, Мајкле; ма само се шалим: изгледаш као алкохолно копиле, као да је група паралелних

³ Аилеј (Islay) је острво на северној обали Шкотске и постојбина познате врсте сингл малт вискија (немешаног вискија са само једним сладом) – Islay Single Malt. (Прим. прев.)

петина⁴ узела неку тешку киселину,⁵ човече. Не брини, то је интерна музичка шала. Који еликсир младости вечерас упија млади Мајкл?”

Ј-Себ подигао је Мајклову чашу и принео је лицу, оњушио и отпио гутљај. Добар избор, мој млади пријатељу, увек си имао беспрекоран укус. Придружићу ти се. Ј-Себ је одшетао до бара, наручивши два велика лагавулина. Бармен их је оба сручио у једну чашу. Ј-Себ није уложио никакав приговор на то и вратио се до Мајкловог стола. „Управо сам довршио своју последњу *Пасију*, и можеш да испузаш из свог олука младићу, мислио сам на композицију.“

Пре него што је Мајкл стигао да одговори, милован умиљатим чарима свог фенолског слада, у бар је ушетао (а ко други, мајсторским ходом) но Отац који је одмах приметио Мајкла: „Ах, ту си, младићу мој, и ко би овај пријатни господин, украшен тако привлачном периком, могао да буде?”

„То је Јохан Себастијан Бах, Оче.“

Отац Џојс је пружио руку: „Задовољство ми је да упознам тако великог човека; признајем да сам мучио ваше прелудијуме и фуге као младић на богословији.“

„Мучење које сте нанели тој четрдесет осморици сигурно није ништа мање од мучења које је вашим дечачким прстима нанело учење тих прелудијума и фуга.“

У том тренутку жена, која је изузетно подсећала на Мајклову жену, дошла је до стола и рекла: „Хер Бах, морам вам рећи да обожавам *Дијабелијеве варијације*.“ Хер Бах се насмешио и узвратио: „Потрудићу се да пренесем ваше комплименте Хер Бетовену следећег пута када будемо ћаскали.“ Лице јој је поруменело, окренула се неспретно и хитро одзудала. Мајкл је делимично осећао сажалење према њој, а делом је мислио: „Ох, Хер Бах, Ј-Себ, стварно си пизда.“ Ништа, међутим, није било речено наглас и вече је похитало ка даљем развоју забаве, подстакнуто агресивним шармом тог високооктанског слатког вискија.

Бармен је узвикнуо: „Последње пиће пре фајронта“, а Отац Џојс је додао: „Биће то *последњи обред* за вас, младићу.“

Бармен је закључао улазна врата и придружио им се, приносећи дар у облику још једне боце лагавулина. Мајкл је све теже пратио след догађаја те вечери, али је и даље био у стању да се обрадује флаши пристојног сингл малта, нарочито ако је бренд био Фри. Бармен је заиста изгледао застрашујуће познат, али Мајкл није могао да се сети одакле га зна.

„Можемо порећи Христа на крсту“, Мајкл је размишљао, док се ужурбано кретао ка тоалету, „Али пробај да порекнеш потребу за мокрењем и то ће бити више патње него што твоја бесмртна душа може икад да искуси.“

Док се олакшавао у одвод тоалета у ком светла нису радила, мрмљао је: „Једно је вечно проклетство, али та мокра мрља на упишаним панталонама на твојим препонама је нешто друго и нешто можда још горе пријатељу, у потпуности.“

⁴ Музичка референца: у Баховој ери употреба паралелних петина (тонских доминанти) у музичкој композицији сматрана је погрешном. (Прим. *прев.*)

⁵ Тешка киселина (*bad acid*) – киселина је жаргонски назив за LSD и за застрашујућа „путовања“, за „трипове“ на које се указује у тексту био је одговоран LSD пре него ментално стање конзумента. (Прим. *прев.*)

Мајкл је бацио поглед на огледало: поступак који никад није изазивао задовољство. Био је, како је то неко некад приметио, строг; да, строг док је посматрао друге, али и док је посматрао себе. Опрао је руке, угледавши свој одраз у огледалу. Не, нису се осврнули ни Бред, ни г. Богарт, нити Исус ни Буда: то је било његово, Мајклово лице, што га је у великој мери разочарало. Заиста је имао високе естетске критеријуме. Пригушена светла и веома пригушено самопоуздање. Исцензурисао је призор који је управо угледао и улепшавао у мислима то алкохом опустошено лице. Сада, када је то лице најзад ишчезло са сцене, сишао је низ тепихом обложене степенице и вратио се својим гостима. Уздахнуо је с олакшањем, остављајући огледало иза себе и помислио: *Да, лејо је биџи сам. И ѿај јебени бармен, њејово лице ми је ѿако ѿознаѿо, ѿако јебено ѿознаѿо.*

Мајкл је сишао до бара који је сада већ био празан и телепортовао се за трен, као дејством неке тамне магије, са Сицилије у Шкотску.

На столу је седела усамљена чаша. Сви су пили из једне једине чаше. У мислима му је одзвањао глас Оца Џојса: „То је као Тројство, Мајкл. Управо као Тројство.“

Завршио је оно што бисмо и даље могли да назовемо смешно превеликом порцијом вискија и.

(С енглеској превела Ана Бојановић)